

Siðanefnd BÍ – Úrskurður í máli nr. 9/2019-2020

Kærandi: Andrea Rán Snæfeld Hauksdóttir.

Kærðu: Haflidi Breiðfjörð, persónulega og fyrir hönd miðilsins Fótbolti.net, Magnús Már Einarsson og Elvar Geir Magnússon, ritstjórar.

Kæruefni: Umfjöllun og nafn- og myndbirting Fótbolta.net um kæranda hinn 25. júní 2020 og síðar.

Málsmeðferð.

Málið var kært til Siðanefndar með bréfi Heiðars Ásbergs Atlasonar, hrl., fyrir hönd kæranda, dags. 14. júlí 2020. Leitað var andsvara kærðu og bárust þau með bréfi Einars Páls Tamimi, hrl., fyrir hönd kærðu, dags. 20. ágúst 2020. Siðanefnd ræddi málið á fundum sínum 25. ágúst og 14. september 2020.

Málavextir.

Kærandi er leikmaður meistaraflokkus Breiðabliks í knattspyrnu kvenna. Hún kom heim frá Bandaríkjunum 17. júní 2020 og spilaði leik með liðinu í úrvalsdeild daginn eftir og síðan annan 23. júní. Eftir síðari leikin kom í ljós að kærandi var greind með Covid-19 smit en hún var einkennalaus við komuna til landsins. 25. júní var frá því greint í hinum kærða netmiðli að leikmaður Breiðabliks hefði greinst með smit og að Íslandsmótið væri í uppnámi af þeim sökum enda þyrftu leikmenn að fara í sóttkví. Var kærandi nafngreind í fréttinni og af henni birt mynd. Þá var hún áfram nafngreind og af henni birtar frekari myndir í netmiðlinum við síðari umfjöllun um málið.

Kvartað var til kærðu fyrir hönd kæranda sama dag og fréttin birtist og þess krafist að nafn hennar og mynd yrðu strax afmáð úr fréttinni. Ekki var orðið við því af hálfu kærðu.

Umfjöllun.

Í andsvörum kærðu er á því byggt að þeir hafi brotið gegn siðareglum en auch þess er frá því greint að þeir telji að vísa eigi kærunni frá Siðanefnd á grundvelli lögjöfnunar frá 1. mgr. 6. gr. siðareglna vegna þess að kærandi hafi einnig kært birtinguna til Persónuverndar. Í tilvitnaðri grein siðareglna er kveðið á um að unnt sé að kæra meint brot á siðareglum til Siðanefndar innan tveggja mánaða frá birtingu enda sé mál vegna birtingarinnar ekki rekið fyrir almennum dómistólum á sama tíma. Siðanefnd fellst ekki á að kæra til Persónuverndar sé eðlislík og samkynja rekstri máls fyrir almennum dómistólum enda er Persónuvernd stjórnvald og framkvæmdavaldhafi. Frávísun kærunnar á þessum grundvelli er því hafnað.

Siðanefnd telur meginatriði málsins vera að nafn kæranda var birt í heimildarleysi ásamt mynd af henni í tengslum við frétt af sýkingu leikmanns í úrvalsdeild kvenna í knattspyrnu af Covid-19 veiru og frá því greint að hún hafi verið sú smitaða. Á þeim tíma hafði fyrsta bylgja faraldurs vegna veirunnar gegnið yfir hérlandis og ekkert smit greinst í nokkurn tíma og

knattspyrnukappleikir því heimilaðir á nýjan leik. Megininntak fréttarinnar var að Íslandsmótið í knattspyrnu kynni að vera í uppnámi vegna þessa. Ekki verður séð að sérstök nauðsyn hafi borið til að upplýsa um nafn kæranda og birta mynd af henni í tengslum við fréttatflutninginn.

Samkvæmt 4. gr. siðareglna skulu blaðamenn hafa ríkt í huga hvenær almennt öryggi borgaranna, sérstakir hagsmunir almennings eða almannheill krefst nafnbirtingar. Mál er varða heimildarlausa nafn- og myndbirtingu hafa áður verið til úrlausnar hjá Siðanefnd. Í máli nr. 1/2005-2006 taldi Siðanefnd nafn og myndbirtingu fela í sér alvarlegt brot með þeim rökum að málavextir bentu ekki til að nauðsyn hafi borið til að almenningur hefði vitneskju um hver maðurinn væri né hvernig hann liti út. Þá var í máli nr. 7/2002-2003 kveðið á um að gera yrði greinarmun á því, hvort tilgreiningar væri þörf, vegna samhengis við inntak fréttar.

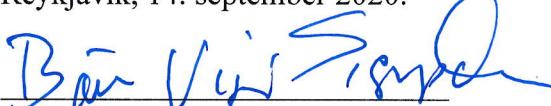
Þegar virt eru fordæmi þessara úrskurða Siðanefndar og skýr fyrirmæli 3. gr. siðareglna um að blaðamaður sýni fyllstu tillitsemi í vandasönum málum og skuli forðast allt það, sem valdið getur saklausu fólki, eða fólki sem á um sárt að binda, óþarfa sársauka og vanvirðu er það álit Siðanefndar að kærðu hafi brotið gegn siðareglunum. Í því sambandi vísar Siðanefnd einnig til þess að ekki eru ákvæði í siðareglum um það að önnur sjónarmið eigi að gilda í þessu efni ef maður sá sem fjallað er um telst vera opinber persóna vegna þess að hann hafi sjálfviljugur gengið fram í sviðsljósið, t.d. vegna þátttöku sinnar í opinberu lífi. Sjónarmið sem að því lúta verða því að heyra til undantekninga og telur Siðanefnd að þau eigi ekki við í málinu en verða þó metin kærðu til málsbóta við ákvörðun um eðli brotsins.

Í andsvörum kærðu, sem lögmaður ritar fyrir hönd þeirra allra, er ekki greint frá hlutverki hvers þeirra um sig við þann fréttatflutning sem kært er vegna. Siðanefnd getur því ekki gert upp á milli kærðu að öðru leyti en því að ekki er tilefni til að telja netmiðilinn sjálfan brotlegan enda liggur fyrir hvaða blaðamenn stóðu að fréttinni.

Úrskurður.

Kærðu, Haflidi Breiðfjörð, Magnús Már Einarsson og Elvar Geir Magnússon, teljast hafa brotið siðareglur Bí. Brotið er alvarlegt.

Reykjavík, 14. september 2020.

Björn Vignir Sigurpálsson

Asgeir Þór Árnason

Hjörtur Gíslason

Friðrik Þór Guðmundsson

Nanna Teitsdóttir